

"Går under skinnet på den som upplevt samma resa"

Devisen "lättläst" gäller i hög grad *Nästan framme*, en bok i serieform av **Katrin Jakobsen** och **Eva Brandsma**. Här får vi ta del av Samirs resa in i en trygg tillvaro och hans tankar. Seriebilderna är utsökta, formgivna fotografier och texterna väl avpassade.

Jag läser först boken själv och upplever den utifrån min erfarenhet som frivilligt familjehem och kontaktperson för många unga asylsökande. Det finns en igenkänning i alla dess delar, ankomst, asylprocessen, kompisar, svensk kontaktfamilj, första kärleken och till slut uppehållstillstånd, medan bästa kompis som kom ett dygn för sent för gymnasielagen tvingas ta sig vidare till Frankrike.

Sedan läser **Ali** (som jag kallar honom i den här texten), en av "mina" afghanska ungdomar, den och hans reaktion ger eftertanke. Jo, den stämmer med mycket av det han upplevt men det som gör verkligt ont i magen och skapar olustkänslor är skildringen av de svenska alkoholiserade männen som skriker rasistiska skällsord där de sitter på busshållplatsen. Men, säger jag, *"dumma människor får du inte bry dig om"*. Men Ali kommer inte loss från olustkänslan, den fyller hela rummet där vi sitter.

"Om du bara visste hur ofta sådant händer. Jag försöker dra mig undan och göra mig osynlig. Jag tänker ofta när jag åker buss med svenska skolbarn att deras föräldrar tycker illa om att de sitter i samma buss som jag."

Vi talar vidare och jag visar bilder på mina svarthåriga barnbarn och försöker förklara att en stor del av svenska folket ser ut som de och han och säger igen: *"hur skulle det gå om vi låter de dåliga människorna begränsa ens liv"*. Ali förstärker sin berättelse och tar upp att han aldrig vågat

skaffa sig en svensk flickvän såsom Samir i boken gjort. Han är alltid rädd för att flickan ska reagera negativt om han närmar sig och vad skulle hennes föräldrar tycka?

Ali tar också upp det handikapp det är att inte ha sett på de filmer, läst de böcker, sjungit de visor som svenska barn är uppvuxna med och att vi måste bli mycket bättre på att berätta och förklara just sådana saker.

Vi talar också om de ca 1800 kr som asylsökande får i ersättning och om hur många kamrater, som inte har en svensk familj, hamnat i kriminalitet eller drogförsäljning.

Kanske svärtan borde varit större i boken, tänker jag. Inte ens författarna som är så väl förtrogna med den hårda verkligheten orkar riktigt skildra det så förfärliga som många lever i. Vi talar om uppgivenhet och känslan av att inte orka längre.

Samtalet blir långt och besöket, som normalt brukar ta någon timme då vi ordnar med någon ansökningshandling, varar nu i tre timmar och vi diskuterar också rasism, könsroller, ateism och demokrati. Detta att ha börjat andas och våga låta tankar och drömmar flyga när man lämnat ett så hårt styrt samhälle som Afghanistan.

"Nästan framme" – men Ali är inte nästan framme. Trots hotbrev från talibanerna med stämplor så har han fått avslag. Fyra år har gått sedan avslaget vann laga kraft och han har nu kunnat söka på nytt. Vid förhöret på Migrationsverket frågade handläggaren hur han kunde bevisa att hotet fortfarande gäller. Hur kan man bevisa något som inte låter sig bevisas? Ska man skriva till talibanerna och fråga?

Nej Ali är inte nästan framme. Samir i boken borde vara framme men med Tidöavtalets fokus på återvandring så är det nog fog för att skriva "*nästan framme*". Vännen Hamid som tog sig till Frankrike är kanske framme – trots att vistelsen inletts i ett tält under en bro.

Sammanfattningsvis, boken fungerar, den ger inlevelse i en ung flyktings resa och den ger möjlighet till diskussion om det som är svårt. För mig som ordförande för en lokal brottsofferjour blir jag också stärkt i hur traumatiserande hatbrotten är. Det går inte att säga, "bry dig inte", nej vi ska säga "vi bryr oss, detta är allvarligt".

Jag tänker att boken den kan öppna upp i samtalen med fler unga män i min närhet.

Text: Carin Flemström

NÄSTAN FRAMME

Katrin Jakobsen och Eva Brandsma

Vilja förlag 2023

Boken ingår i Lättläst och är en seriebok i format X-Large. Arbetsmaterial kan [laddas ner på förlaget](#)

Katrin Jakobsen och Eva Brandsma är båda författare och Katrin är också fotograf och formgivare av boken. Eva är lärare och biträdande rektor i Värmdö.